

Asia: VN/14995/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Syöpäjärjestöt kiittää mahdollisuudesta lausua alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 4 §:n ja liitteen muuttamisesta koskevasta hallituksen esityksestä.

Esityksen tavoitteena on lisätä valtion verotuloja korottamalla viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien valmisteveroa. Esityksen tavoitteena on lisäksi toteuttaa alkoholiveron indeksointi ja vuosittaisilla indeksitarkistuksilla alkoholiverotuksen reaalin tasoa pidettäisiin ennallaan.

Syöpäjärjestöt kannattaa sekä alkoholiveronkorotusta ja alkoholiveron indeksointia.

Terveydelle haitallisten tuotteiden verotuksen kiristäminen on askel hyvään suuntaan. Alkoholin saatavuus ja hinta ovat keskeisiä keinoja, joilla voidaan vaikuttaa alkoholin kulutukseen.

Alkoholi on karsinogeeninen eli syöpää aiheuttava aine, joka lisää useiden syöpien kuten suun, nielun, kurkunpään ja ruokatorven, maksa-, suolisto- ja rintasyövän riskiä. Syöpärisikin kannalta olennaista on, että suomalaisten alkoholin kokonaiskulutus edelleen laskee. Syöpärisikin kannalta ei myöskään ole merkitystä alkoholin laadulla vaan nautittu määrä ratkaisee. Alkoholin on arvioitu aiheuttavan Suomessa vuosittain 2100 syöpää ja 500 kuolemaa. Alkoholin haitat eivät myöskään kohdistu ainoastaan suurkuluttajiin, vaan jo kohtuullinenkin alkoholinkäyttö lisää tiettyjen syöpien riskiä. Väestön ikääntymisen myötä syöpien määrän ennustetaan entisestään kasvavan, mikä tulee lisäämään sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Näin ollen alkoholipolitiikkaa tulisi tarkastella kokonaisuutena ja sosiaali- ja terveystieteistä lähtökohdista käsin.

Alkoholilain tarkoituksena on vähentää alkoholipitoisten aineiden kulutusta rajoittamalla ja valvomalla niihin liittyvää elinkeinotoimintaa alkoholin käyttäjilleen, muille ihmisille ja koko yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi. Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan alkoholihaittoja ehkäistään tehokkaimmin vaikuttamalla alkoholin hintaan sekä saatavuuden ja markkinoinnin rajoituksilla. Tehokkainta on käyttää yhtäaikaaisesti kaikkia keinoja. WHO suosittelee myös, että alkoholipolitiikassa hyödynnetään tupakka- ja nikotiinipolitiikasta saatuja hyviä kokemuksia käytön vähentämiseksi, mm. alkoholipakkauksiin tulee saada pakolliset terveyshaittamerkinnot, joissa informoidaan kuluttajia alkoholin moninaisista riskeistä mukaan lukien tieto syöpävaarallisuudesta. Kuluttajalla on oikeus tietää ja siten tehdä tietoisia päätöksiä.

Suomalaisten alkoholinkulutus on viime vuosina laskenut ja tämä suunta kannattaa säilyttää, sillä alkoholin haitat ja sitä kautta kustannukset yhteiskunnalle ovat kiistattomat. Väestön terveyden kannalta verotusta tulisikin tulevaisuudessa tarkastella kokonaisvaltaisemmin ja edetä kohti terveysperustaista verotusta, jossa epäterveellisten elintarvikkeiden verotus kiristyy ja vastaavasti terveyttä edistävien elintarvikkeiden verotusta alennetaan.

Hartonen Sarianne
Syöpäjärjestöt